

Postup tvorby adaptační strategie Frýdek-Místek

Navržený postup (metodika) byl zpracován na základě příloh č. 5 a 6 Zadávací dokumentace. Postup tvorby adaptační strategie byl doplněn o vlastní zkušenosti s řešením obdobných zakázek (projekt Urban Adapt, ve kterém byly řešeny Adaptační plány a studie - Praha, Brno, Plzeň, Adaptační strategie – Opava, Ostrava, Moravskoslezský kraj, Uherské Hradiště, dále viz. Referenční zakázky).

Ambicí zpracovatelského konsorcia Ekotoxa – Raddit – Nadace Partnerství je připravit pro město Frýdek-Místek praktický, moderní a všeobecně srozumitelný dokument, který na základě dat o území, důkladného poznání fungování města a pomocí zapojení místní aktivní veřejnosti i podnikatelů navrhne cesty postupné adaptace města na projevy změny klimatu. Naším cílem je vytvořit pro město konkrétní realistický plán, který v důsledku přinese obyvatelům města příjemnější a bezpečnější prostředí pro život.

1. Způsob zpracování Analytické části

Tato část bude obsahovat analýzu současného stavu, která bude vycházet ze zásadních evropských, národních a místních dokumentů (Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu, European Green Deal, Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, Politika ochrany klimatu v ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ a další sektorové strategické dokumenty, dokumenty Moravskoslezského kraje a dokumenty města Frýdek-Místek uvedené v zadávací dokumentaci). Pro analýzy budou využity dostupné datové a statistické údaje (ČSÚ, ČHMÚ, Výstupy regionálních klimatických modelů na území ČR pro období 2015 až 2060, www.klimataickazmena.cz, data z CzechGlobe, Komplexní studie dopadů, zranitelnosti a zdrojů rizik souvisejících se změnou klimatu v ČR, vlastní zpracování dat z LANDSAT, ÚP Frýdek-Místek a další studie uvedené v zadávací dokumentaci). Bude provedena interpretace zpracovaných modelů s ohledem na území města. Data budou vhodně interpretována a to formou mapových výstupů i přehledného shrnutí.

Dopady změny klimatu a vyhodnocení zranitelnosti města bude provedeno vhodnou a prakticky ověřenou kombinací metodik využitou pro zpracování uvedených Adaptačních strategií (Opava, Ostrava) s přizpůsobením se specifické situaci města Frýdek- Místek a vycházející z dosud publikovaných metodik:

- http://adaptacesidei.cz/data/upload/2016/09/metodika_adaptace.pdf
- http://adaptace.ci2.co.cz/sites/default/files/souboryredakce/adaptace_metodika_nahled.pdf
- <https://climate-adapt.eea.europa.eu/metadata/guidances/guide-to-climate-change-adaptation-in-cities/11237802>

Zpracování analytické části bude zahrnovat:

- zhodnocení současného stavu na základě existujících znalostí, dostupných vědeckých dat a poznatků, mapování, analýzy strategických a plánovacích dokumentů;
- zhodnocení zkušenosti z jiných měst z veřejně dostupných studií a vlastních znalostí s důrazem na zahraniční zkušenosti (např. Vídeň, Linz, Kodaň, Oslo, Brno, Ostrava, Opava, Uherské Hradiště);
- popis předpokládaného vývoje klimatu (dle hlavních projevů změny klimatu: dlouhodobé sucho, povodně a přivalové deště, vlny horka, extrémní jevy a přírodní požáry);
- vymezení tepelných ostrovů na základě vlastní metodiky s využitím aktuálních dat z LANDSAT;
- vyhodnocení zranitelnosti území a rizik ve vztahu k výše uvedeným projevům;
- analýzu sociodemografického rozvoje včetně identifikace zranitelných skupin obyvatelstva;
- zapojení veřejnosti (především zranitelných skupin občanů a s tím souvisejících organizací), výstupy budou zpracovány do tzv. pocitových map;
- identifikaci klíčových aktérů v území s provedením kvalitativních rozhovorů s představiteli zájmových skupin, podrobněji viz. Příloha 1. (stakeholdeři – zástupci městských organizací, odborů Magistrátu města a Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, akademického sektoru, neziskových organizací a místního podnikatelského sektoru).

V rámci města budou posouzeny dopady změny klimatu pro následující prioritní oblasti (sektory):

- budovy,
- veřejná prostranství,
- doprava a dopravní infrastruktura, vč. parkovišť,
- zdraví, hygiena, mimořádné události a ochrana obyvatelstva (identifikované zranitelné skupiny obyvatel),
- ochrana životního prostředí - vodní režim v krajině a vodní hospodářství, biodiverzita a ekosystémové služby, lesní hospodářství, zemědělství,
- průmysl a energetika,
- územní plánování a rozvoj, cestovní ruch,
- městské služby a správa města.

Jako vstupní materiály budou zahrnuty studie, které má město k dispozici – viz kapitola č.5 zadávací dokumentace i vlastní podklady vytvořené zpracovatelem. Při tvorbě podkladů pro analytickou část bude využito zapojení místní odborné i laické veřejnosti a klíčových stakeholderů.

Důležitým podkladem analytické části bude série kvalitativních rozhovorů se stakeholdery: zástupci klíčových odborů magistrátu, městských firem a příspěvkových organizací, významných veřejných institucí i podnikatelských subjektů působících na území města, cca 12-15 rozhovorů. Zpracování výsledků rozhovorů vhodně doplní analytické informace o zranitelnosti o konkrétní postřehy z fungování města. Bude též sloužit jako podklad k sesbírání podnětů pro Návrhovou část a Akční plán. Výstupy rozhovorů budou přehledně shrnuty formou SWOT analýzy.

Kombinací kvalitativních rozhovorů a dotazníku se zástupci zranitelných skupin obyvatel (senioři, dlouhodobě nemocní, matky s dětmi apod.) budou zpracovány pocitové mapy. Při výběru respondentů bude zohledňován jejich způsob užívání města (např. život s využitím automobilu a bez něj, bydlení v centru, či mimo centrum apod.).

Kulaté stoly s odbornou veřejností (představitelé akademické a neziskové sféry, zainteresovaných podnikatelů) poskytnou cenné informace ohledně stávajícího stavu a možných řešení. **Komplexním výstupem kvalitativních i kvantitativních metod průzkumů bude Participační zpráva mapující názory jednotlivých skupin uživatelů města.**

Strategie bude zpracována pro celé území města, a to pro zastavěné i nezastavěné území s důrazem na mezioborové vztahy. Zpracovatel předpokládá, že strategie bude zohledňovat i místa mimo katastr města, která bezprostředně ovlivňují jeho klima. Konkrétní rozsah území bude stanoven na 1. kontrolním dni pracovního výboru, kdy návrh území představí zpracovatel (blízkost významných vodních ploch, lesních oblastí atd.) V těchto místech budou mít opatření pouze doporučující charakter.

Stanovené cíle budou SMART (konkrétní, měřitelné, dosažitelné, realistické a ohraničené v čase).

2. Způsob zpracování Návrhové části

Návrhová část bude vycházet především z předchozí analýzy stavu území, jeho zranitelnosti a působení všech vlivů a aktérů. Návrhová část bude mít ověřenou strukturu vytvořenou na základě zkušeností zpracovatele.

Bude definovat vizi, cíle a dlouhodobý přístup uplatňovaný strategií, popisovat systematická řešení i jednotlivá opatření formou karet. Bude identifikovat možnosti financování. Stanoví další praktické kroky a odůvodní jejich potřebnost. Rovněž bude navrhovat implementaci konkrétních relevantních opatření v souladu s vizí a navrženými cíli strategie. Zachování jasné struktury představuje dobré východisko ke snadnému využití obsažených informací a podklad pro následné využití při podávání žádostí o finanční podporu na realizaci konkrétních opatření.

Adaptační opatření v návrhové části budou rozdělena dle prioritních oblastí a u každé části budou specifikovány tzv. zelená, modrá, šedá a měkká opatření.

Opatření budou zpracována přehledně formou karet viz. *Příloha 2*, kde budou uvedeny minimálně následující informace: vazba na strategický cíl; řešený problém/riziko; definice systémových a typových řešení; popis konkrétních opatření; typové aktivity a projekty; cílové skupiny územní zaměření; Garanti a nositelé projektů; Indikátory výsledku; Možnosti financování; Poznámky.

Součástí návrhové části bude také **Katalog typových opatření**, který bude inspirací pro konkrétní návrh projektů na území města Frýdek-Místek.

Vymezení území zahrnutého do AS F-M bude vycházet jednak z informací uvedených v zadávací dokumentaci, tj. katastrální území města a bude doplněno o možné další oblasti, které budou identifikovány na základě debaty se stakeholdery a konzultací s pracovní skupinou vytvořenou ke kontrole řešení této zakázky. Předpoklad pro zahrnutí dalšího území je blízkost významných vodních ploch, lesních a zemědělských ploch a zajištění vazeb v rámci širšího okolí. S tímto úzce souvisí řešení priorit stanovených zadavatelem pro jednotlivé oblasti.

Na rozhraní analytické části a návrhové části leží dodatečné terénní průzkumy a rozbory pro navrhovaná konkrétní opatření související s hydrogeologickým posouzením, které plánuje náš tým realizovat v nezbytné míře s předpokládanou finanční alokací cca 15 % z celkové částky rozpočtu.

Nezbytnou součástí Analytické i Návrhové části je aktivní zapojení hlavních aktérů v dopadovém území. Zapojení bude probíhat několika způsoby, a to především formou řízených rozhovorů, veřejným průzkumem (web, dotazníkové šetření), konáním kulatých stolů a veřejnými debatami. Výstupy budou zpracovány formou textových souborů a vhodně doplněny mapovými výstupy.

Součástí Návrhové části bude projednání formou „World Cafe“ - kulatých stolů pro zástupce stakeholderů. Návrhová část bude završena projednáním ve vybraných Komisích Rady města a na veřejné besedě se zpracovatelským týmem – zpracovatelské konsorcium nabízí připravit atraktivní formát pořadu profesionálně moderovaných rozhovorů s odborníky s přizváním zajímavých místních osobností a představitelů samosprávy a možností publika klást dotazy. V případě nutnosti možno provést v online formátu.

3. Způsob zpracování implementační části a akčního plánu

Akční plán AS F-M nabídne zpřesnění požadavků v lokálním měřítku města s přehledným popisem konkrétních adaptačních opatření (projektových záměrů).

Implementační a akční plán nabídne:

- návrh konkrétních adaptačních projektových záměrů (s příklady dobré praxe uvedenými v Katalogu opatření);
- zhodnocení přínosů a nákladů navrhovaného opatření;
- zpracování optimálního časového plánu v krátkodobém a dlouhodobém horizontu (rychlá méně nákladná řešení a větší projekty náročné na přípravu a realizaci);
- popis implementačního procesu (procesní schéma a postupy, odpovědné osoby a instituce, způsob zapojení externích partnerů i veřejnosti).

Jak vidíme význam a užitečnost takto zpracovaného akčního plánu:

- jednoduchý princip rozvržení projektů v čase a navázání na investiční procesy města;
- efektivní a včasné čerpání prostředků v programovacím období 2021 + z externích zdrojů;
- integrovaný podklad pro strategické řízení a územní plánování;
- praktický podklad pro zahájení projektové přípravy – kvalitní zadávání projektů, srozumitelné požadavky na projektanta, podmínky k projednání s dotčenými orgány, požadavky na projednání se soukromými vlastníky, městskými firmami a příspěvkovými organizacemi.

Akční plán bude zpracován pro jednotlivé prioritní oblasti a navrhne priority jejich uskutečnění včetně specifikace časového, finančního a organizačního rámce, včetně realizace konkrétních neinvestičních i investičních opatření. V akčním plánu budou navržena doporučení pro ÚP a další strategické dokumenty města. V akčním plánu budou zohledněny také plánované projekty města a požadavky zadavatele na řešení priorit uvedené v příloze č. 5. zadávací dokumentace, jejichž realizace přispěje k naplnění priorit a cílů AS F-M.

Minimálně 10 námětů vybraných po debatě se zadavatelem bude rozpracováno do detailnější podoby projektových záměrů, které budou rovněž zhotovitelem předběžně konzultovány s příslušnými správci (vlastníky) a dotčenými aktéry samosprávy města.

Nedílnou součástí implementační části bude popis způsobu a formy komunikace mezi jednotlivými aktéry a komunikace s veřejností.

Součástí implementační části AS F-M bude:

- návrh procesního zajištění efektivní implementace akčního plánu – návrh využije výsledků výzkumu a zkušeností zpracovatele z mezinárodního projektu LIFE TreeCheck, který aktuálně realizuje Nadace Partnerství a Ekotoxa ve velkých středoevropských městech, využity budou též výstupy rozhovorů s klíčovými místními stakeholdery a z průběžného projednání návrhu s klíčovými odbory magistrátu;
- návrh plánu osvěty a vzdělávání místní odborné veřejnosti v trendech adaptací měst na změnu klimatu;
- návrh zapojení externích partnerů (významných institucí i podnikatelského a neziskového sektoru) do implementace závěrů AS F-M, aby se téma adaptace města stalo společným cílem klíčových aktérů;
- návrh průběžné dlouhodobé komunikace tématu adaptace na klimatickou změnu s místní veřejností (např. pravidelné Dny adaptací spojené s exkurzemi veřejnosti na realizovaná opatření s výkladem odborníka, komunikační kampaně doplněné soutěžemi s tematikou realizovaných adaptačních opatření ad.);
- návrh opatření krizového plánu při akutním ohrožení.

Po dokončení Akčního a implementačního plánu AS F-M bude návrh zpracovatelem projednán s pracovní skupinou projektu, dotčenými odbory magistrátu a Objednatelem určenými orgány státní správy, relevantními Komisemi Rady města a veřejností. V případě projednání s veřejností bude opět volen atraktivní formát komponovaného pořadu postaveného na profesionálně moderovaných rozhovorech s odborníky a místními osobnostmi. V případě nutnosti možno realizovat v online podobě.

Nedílnou součástí bude proces SEA – oznámení, případně celkové posouzení AS F-M dle zákonných požadavků ČR.

Návrh evaluace akčního plánu

Hodnocení naplňování AS F-M, respektive Implementačního plánu, bude důležitým krokem, který má dát městu a jeho občanům objektivní zpětnou vazbu o tom, jak bude implementace úspěšná. K tomu by měly napomoci také monitorovací indikátory. Návrh monitorovacích indikátorů bude vycházet zejména z Návrhové části, kde budou k jednotlivým opatřením uvedeny návrhy indikátorů. Ty jsou využitelné i v rámci vyhodnocení implementačního plánu.

Z hlediska Implementačního plánu je základním ukazatelem, zda-li bude uvedené opatření v daném období (tj. dle navrhovaného časového harmonogramu pro jednotlivá opatření) uskutečněno, případně v jaké míře. Pro hodnocení lze zvolit tuto jednoduchou stupnici:

- A: Realizováno zcela
- B: Realizováno částečně
- C: Nerealizováno

Jako příklad uvádíme možnou strukturu hodnocení z námi zpracované Adaptační strategie viz. Příloha 3:

Toto zhodnocení pomocí navržených indikátorů bude vhodné provést na konci platnosti Implementačního plánu, respektive jako podklad pro zpracování nového. Hodnocení by mělo sdělit, jak úspěšně je AS prostřednictvím Implementačního plánu naplňována.

5. Návrh prezentace adaptační strategie

Součástí díla bude zajištění základní komunikace o průběhu prací s místní veřejností, včetně zapojení aktivní veřejnosti, zranitelných skupin či klíčových stakeholderů do analýzy situace a formulací návrhů možných řešení. Jak výše uvedeno v popisu jednotlivých částí, zapojeni budou zástupci samosprávy města, magistrátu, městských firem a příspěvkových organizací, významných veřejných institucí a firem působících na území města, akademického i neziskového sektoru.

Efektivním nástrojem pro sdílení informací o průběhu projektu budou přehledné projektové **webové stránky**, ze kterých se veřejnost dozví, jak probíhají práce a jakým způsobem se veřejnost může do přípravy strategie aktuálně zapojit (ankety, soutěže, připomínky, účast na veřejných besedách apod.). Průběžně (v období důležitých milníků prací) budou připravovány tiskové zprávy o přípravě AS F-M pro místní média.

Pro základní informování veřejnosti o projektu, jeho účelu a cílech, bude připravena **série článků** k využití formou Aktualit na webových stránkách města, popř. náměty na reportáže pro místní média. Připraven bude také text pro stručný informační leták k šíření na místech, kde jsou poskytovány obyvatelům městské služby.

Jak výše uvedeno u jednotlivých fází zpracování díla, budou průběžně organizovány ankety, kvalitativní rozhovory, kulaté stoly, veřejné besedy i veřejné projednání (v rámci procesu SEA). V souvislosti s dokončením finální verze AS F-M bude též jako součást plnění realizováno:

- zpracování laicky srozumitelného shrnutí zjištění a závěrů Adaptační strategie, které bude součástí čistopisu díla;
- zpracování textů, ilustračních fotografií a infografik pro tvorbu samostatné publikace, která představí laické veřejnosti vizi, cíle a prioritní opatření adaptační strategie, vč. klíčových navrhovaných projektů;
- zpracování textu stručného manuálu (rukověti) pro obyvatele města, který vysvětlí proč a jak je možné se zapojit do adaptace města na změnu klimatu (možnosti využívání dešťové vody na vlastní nemovitosti, hospodárné nakládání s vodou a energiemi, zapojení do výsadeb zeleně apod.)
- účast odborníků z realizačního týmu až na třech seminářích (školeních) pro místní odbornou veřejnost (úředníci, pracovníci městských firem a organizací, projektanti, investoři, správci rozsáhlých soukromých areálů či veřejného majetku);
- účast odborníků z realizačního týmu na případné městem organizované konferenci, kde by byly sdíleny zkušenosti z přípravy a implementace obdobných adaptačních strategií v českých městech a zkušeností s implementací strategií ve srovnatelných zahraničních městech (např. partnerský Linz);
- zajištění propagačních materiálů dle manuálu Norských fondů a požadavků zadavatele.

Příloha č. 1 - Návrh obsahu kvalitativního rozhovoru se stakeholdery

Struktura rozhovoru bude uzpůsobena podle role a oblasti působnosti respondenta, úvodní části budou sloužit pro všechny dotazované, další části budou upraveny či zkráceny podle pozice respondenta a průběhu rozhovoru. Vzhledem k tomu, že jde o kvalitativní rozhovor, jsou otázky voleny co nejkonkrétněji a podle potřeby budou případně doplňovány výzkumníkem v průběhu rozhovoru.

1. Úvod

V jaké pozici působíte?

Jaká je Vaše role v procesu adaptace Českých Budějovic na změnu klimatu, jaké jsou v tomto směru Vaše kompetence?

2. Hlavní rizika

Jaká jsou dle Vašeho názoru hlavní rizika spojená s projevy změny klimatu ve Vašem městě?

1	2	3	4	5
Není problém	Malý	Střední	Závažný	Velmi závažný problém

Obecně problematika klimatické změny	1	2	3	4	5
--------------------------------------	---	---	---	---	---

Povodně	1	2	3	4	5
Přítalové (bleskové) povodně	1	2	3	4	5
Dlouhodobé sucho	1	2	3	4	5
Vlny veder - ohrožení zdraví	1	2	3	4	5
Chřadnutí lesních porostů	1	2	3	4	5
Zhoršená kvalita povrchové vody a její nedostatek	1	2	3	4	5
Nedostatek pitné vody	1	2	3	4	5
Vysoký podíl zástavby, zpevněných ploch, nedostatek zeleně	1	2	3	4	5
Problémy v průmyslu a energetice	1	2	3	4	5
Problémy v dopravě	1	2	3	4	5

Uveďte případné další:

S čím konkrétně se již město muselo v minulosti vypořádat (zkušenosti s vlnami horka, přívalovými dešti, povodněmi, záplavami apod.)?

3. Situační mapování

Můžete popsat, jaký je podle vás stav adaptace na změnu klimatu v Českých Budějovicích?

Jak Vaše město reaguje na důsledky změny klimatu, které jste zmínil/a (město jako celek nebo jednotlivé odbory magistrátu, oddělení apod.)?

Jaké další strategické dokumenty má podle Vás město České Budějovice zpracováno v souvisejících oblastech – např. strategický rozvojový plán města, generel odvodnění, koncepce hospodaření s pitnou vodou, koncepce péče o zeleň apod.? Jsou v některých již zpracovány adaptační principy (hospodárné nakládání s dešťovou vodou, přírodě blízká opatření ve veřejném prostoru apod.)?

Existuje podle vás snaha o automatické uplatňování adaptačních opatření v běžných městských investicích (zpomalení odtoku dešťové vody, užití dešťové vody, zasakování vody z povrchů, rozšiřování vegetačních ploch, vnější stínění oken, zelené střechy na budovách)?

4. Implementace

Které instituce správy města jsou podle vás odpovědné za správu budov, veřejných prostranství, zeleně, energetické plánování, územní plánování, hospodaření s vodou, správu kanalizací?

Existují podle vás v současnosti nějaké realizace, které mají adaptační přínos? Jakým způsobem probíhá jejich prosazování?

Jaké jsou podle vás nejzávažnější překážky, které brání realizaci adaptačních opatření ve Vašem městě? Existují podle vás možnosti jejich odstranění? Jaké?

Jakým způsobem probíhá v praxi investiční proces při přípravě nových projektů?

Používá město přírodě blízká adaptační opatření jako kritérium pro rozhodování o podobě městských investic? Měly by být projekty s adaptační funkcí upřednostňovány?

Které z připravovaných projektů, o kterých víte, by mohly podle Vašeho názoru obsahovat nějaké, popř. další, adaptační prvky?

Co by podle Vašeho názoru nemělo v adaptační strategii města chybět? Které projekty by se měly dostat do akčního plánu? Kterými by podle Vás bylo potřeba začít?

Kdo je podle Vás zodpovědný za realizaci osvětových informačních kampaní města, kdo je připravuje a koordinuje? Jak je podle Vás možné efektivně komunikovat téma adaptací na změnu klimatu, aby se o něm dovědělo co nejvíce lidí jak ze správy města, tak běžných obyvatel města?

Jakým způsobem se podle Vás daří městu komunikovat potřebu adaptací na změnu klimatu s podnikatelským sektorem (např. podpora dotacemi, přímé oslovení, regulace v územním plánu apod.)?

5. Budovy

Jaké typy budov má město ve vlastnictví?

Existují standardy oprav/renovací veřejných budov (požadavky na spotřebu energií, požadavky na kvalitu provedení, požadavek na zajištění vnějšího stínění oken apod.)?

Existuje u nějakých budov v majetku města opatření k využívání dešťové nebo tzv. šedé vody?

Podal/a se již na některých městských budovách realizovat zelené střechy? Existuje na území města nějaká forma podpory zelených střech u budov, které nejsou v přímém vlastnictví města?

Existují v územním plánu nějaké adaptační požadavky (např. vyžadovaný poměr zasakovacích ploch, index zeleně nebo jiné stavební standardy)?

6. Veřejná prostranství

Má město stanoveny standardy pro rekonstrukce ulic (poměry počtu stromů vůči parkovacím místům, požadavky na zajištění zasakování srážkové vody, požadavky na cyklostrasy apod.)?

Podal/a se již podle Vás ve městě nějaký větší adaptační projekt ve veřejném prostoru? V čem je jeho přínos?

Existují plány na zajištění stínění veřejných ploch (dětská hřiště, zastávky hromadné dopravy apod.)?

7. Hospodaření s vodou

Odkud pochází pitná voda pro město? Jak je zdroj silný? Došlo již někdy k oslabení zdroje? Jaké jsou připraveny záložní zdroje?

Kdo je správcem vodovodů a kanalizací? Jaká je (resp. má být podle vás) role města při budování, správě, údržbě vodovodní a stokové sítě?

Jakým způsobem je řešena kanalizace? V kterých částech města je oddílná, kde jednotná? Jaké jsou vyhlídky na změny v této oblasti?

Jaká jsou povodňová rizika města? Jak probíhá postup podle Koncepce protipovodňové ochrany města?

V jaké fázi se nachází projekt Město a voda, jehož cílem je využít potenciál řek ve městě? Kdo je za něj zodpovědný? Jak hodnotíte dosavadní postup?

8. Městská zeleň

Kdo je správcem ploch městské zeleně? Kdo financuje péči o tyto plochy?

Má město k dispozici pasport zeleně?

Podal/a se již v této oblasti realizovat nějaký větší adaptační projekt? (Co např. Park 4Dvory?) V čem je podle Vás jeho přínos? Byly adaptační přínosy obsažené už v zadání?

Existuje plán dlouhodobé péče o městskou zeleň?

Jaké jsou hlavní záměry do budoucna?

Jakým způsobem podporuje město soukromé vlastníky pozemků v péči o zeleň? (Co např. soutěž Rozkvetlé město?)

9. Hospodaření v krajině – zemědělské pozemky a městské lesy

Zemědělské a lesní pozemky v majetku města jsou pronajaty/propachtovány městské obchodní společností Lesy a rybníky města Českých Budějovic, s.r.o. Jakým způsobem je společnost spravuje?

Uplatňuje tato městská společnost při svém hospodaření na zemědělských pozemcích požadavky na zvýšenou protiezorní ochranu, posilování vodozadržných funkcí, zvyšování podílu krajinných prvků (tůň, mokřadů, remízků apod.) nebo zvláštní požadavky na péči o půdu (např. množství organické hmoty)?

Uplatňuje městská společnost přírodě blízké způsoby hospodaření (regenerativní zemědělství, certifikovaná bioprodukce apod.)?

Uplatňuje městská společnost při svém hospodaření na lesních pozemcích požadavky na ekologicky šetrné hospodaření (např. certifikované systémem FSC nebo jiným)?

Existují standardizované, samosprávou města schválené podmínky pro uzavírání pachtovních smluv, které by řešily věcné požadavky na způsob hospodaření na těchto pozemcích?

Vlastní město kromě těchto pronajatých zemědělských pozemků i jiné, které pronajímá externím subjektům (historické polní cesty či jiné zemědělsky využívané plochy)? Pokud ano, kdo rozhoduje o podmínkách pachtu? Zahrnují takové podmínky též požadavky na zvýšenou protiezorní ochranu, posilování vodozadržných funkcí, zvyšování podílu krajinných prvků apod.?

Objevují se na zemědělských pozemcích ve městě či blízkém okolí snahy soukromých subjektů o přírodě blízké způsoby hospodaření? Obdobně na lesních pozemcích snahy o ekologicky šetrné lesní hospodaření?

Spolupracuje město se soukromými vlastníky zemědělské půdy na obnově krajinných prvků či výsadbách alejí?

10. Krizové řízení

Kdo je odpovědný v případě akutní hrozby vyvolané projevem změny klimatu? Jak funguje v Českých Budějovicích systém krizového řízení?

Jak funguje ve městě systém informování občanů v krizových situacích? Má město nastavenou průběžnou osvětovou komunikaci v oblasti tohoto druhu hrozeb?

11. Závěrečné poznámky

S kým dalším by podle Vás měl být uskutečněn rozhovor, abychom dostali úplný obrázek o procesu adaptace města na dopady změny klimatu?

Máte nějaké další poznámky, dotazy či náměty?

Část města	
Kontaktní osoba pro Adaptační strategii	
Email	
Telefon	

Příloha č. 2 – Příklad Karty opatření

1.1 Ochrana a rozvoj ploch veřejné zeleně v intravilánu města	
Strategický cíl	1) PŘÍJEMNÝ ŽIVOT – zajištění podmínek pro příjemný život ve městě v dobách zvýšených teplot a vln horka
Řešený problém/ riziko	<ul style="list-style-type: none"> • Zhoršení kvality života a zdraví obyvatel města vlivem vln veder • Vyšší náročnost péče o zeleň • Přehřívání v dopravních prostředcích a na zastávkách VD
Popis opatření	
<p>Opava je městem s vysokým množstvím kvalitní veřejné zeleně, která je koncepčně dobře udržována. Prstenec Městských parků, Městské sady a další parkové plochy jsou místem, kde obyvatelé města mohou příjemně trávit svůj čas i v dobách vysokých letních teplot. Negativně je vnímán (např. dle vyjádření obyvatel k Pocityové mapě horka) nedostatek zeleně v centru města a dalších místech, jako jsou některé hlavní ulice, nákupní centra nebo nádraží. Veřejná zeleň se na mnoha místech také dostává do střetu s ochrannými pásmy technické infrastruktury, což znemožňuje její obnovu nebo nové výsadby.</p> <p>Prioritou se tedy stává ochrana stávající veřejné zeleně, její kvalitní údržba a průběžná obnova. Zachování prvků stávající veřejné zeleně, která je ve střetu s ochrannými pásmy sítí, je neméně důležité, stejně jako postupná příprava na dlouhodobé řešení těchto střetů v rámci dotčených lokalit (např. vhodné přeložky sítí, zajištění prostoru pro novou zeleň aj.). Komunikace se správci technické infrastruktury je mnohdy složitá, ale představuje důležité měkké opatření.</p> <p>V rámci centra města je velmi omezené množství prostoru pro nové výsadby (zde se nová zeleň dostává do střetu s památkovou ochranou). Prioritou je zachování a vhodná revitalizace parku za Slezankou, který bude řešen v kontextu celé plochy, vytvoří atraktivní místo pro obyvatele města a bude vyvažovat intenzivně zastavěné Horní náměstí. Doplnkovou rolí by (nejen) v centru měla mít také vertikální zeleň na budovách, která sníží účinky přehřívání jak samotných budov, tak i okolního prostoru. Umístění této zeleně je vhodné na méně exponovaných stěnách objektů a zdech zejména s JV-JZ orientací.</p> <p>Při nových výsadbách v centru města nebo podél hlavních komunikací je nutné zajistit vhodné podmínky pro růst zeleně, tj. zejména dostatečný prostor pro její kořenový systém a dostatek srážkové vody, která jinak většinou ze zpevněných ploch odtéká do kanalizace. Nezbytné je tedy umístování zeleně v adekvátní vzdálenosti od sítí TI, případně využít prokořeneňovací boxy pro usměrnění růstu kořenů mimo sítě TI, vhodné je rovněž svádění části dešťových vod z přilehlých povrchů ke kořenům stromu, nebo zabezpečení kořenů pevnými modulovými konstrukcemi.</p> <p>Cílem je další zatraktivňování míst, která jsou nejčastěji využívána v době vysokých teplot již teď, tj. parky, sady, okolí Stříbrného jezera apod. K tomuto cíli přispěje např. projekt plánované revitalizace areálu Stříbrného jezera. Doporučit lze rovněž další rozvoj okolí a rekreační potenciál vodní nádrže Sedlinka. Vhodná je rovněž podpora stávajících zahrádkových osad a vytváření nových.</p>	
Typové aktivity a projekty	<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizace parku za Slezankou • Revitalizace Stříbrného jezera • Vertikální zeleň na budovách • Zatraktivňování stávajících ploch parků (mobiliář, pítka, herní a umělecké prvky ...) • Úpravy komunikací a parkovacích ploch s doprovodnými výsadbami zeleně
Cílové skupiny a územní zaměření	Stávající plochy veřejné zeleně, centrum města
Garanti a nositelé projektů	<ul style="list-style-type: none"> • Odbor hlavního architekta a územního plánu • Odbor životního prostředí
Indikátory výsledku	<ul style="list-style-type: none"> • Plochy revitalizované zeleně (ha) • Počty nově vysázených stromů nebo náhradních výsadeb v intravilánu
Poznámka	x

Příloha 3 – Návrh možné struktury hodnocení opatření s příklady indikátorů

Strategický cíl	Opatření	Návrh indikátoru
1)PŘÍKLANNÝ ŽIVOT – zajištění podmínek pro příjemný život ve městě v dobách zvýšených teplot a věn horka	1.1 Ochrana a rozvoj ploch veřejné zeleně v Intravilánu města	<ul style="list-style-type: none"> • Plochy revitalizované zeleně (ha) • Počty nově vysázených stromů nebo náhradních výsadeb v Intravilánu
	1.2 Adaptační opatření na budovách	<ul style="list-style-type: none"> • Počet objektů s realizovanými adaptačními opatřeními
	1.3 Stínící, ochlazující a vodní prvky ve veřejném prostoru	<ul style="list-style-type: none"> • Počet realizovaných vodních nebo stínících prvků
	1.4 Zlepšování podmínek pro citlivé skupiny obyvatel	<ul style="list-style-type: none"> • Počet objektů s realizovanými adaptačními opatřeními sloužícím pro citlivé skupiny obyvatel (senioři, nemocní, děti) • Počet instalovaných přetek
2)ECOLOGICKÝ ŽIVOT – zajištění potřeb obyvatel, zlepšení a obnovy vodní, lesní, zemědělní vody a krajiny a ochrana před suchem	2.1 Podpora zadržení, využití a zasakování dešťových vod	<ul style="list-style-type: none"> • Rozloha ploch u investičních akcí města, z nichž jsou srážkové vody nově odváděny do vsaku (součinitel odtoku cca 0,2-0,5) nebo jinak využívány
	2.2 Zlepšování čištění odpadních vod a jejich využití	<ul style="list-style-type: none"> • Počet a podíl domácností připojených na kanalizaci a ČOV
	2.3 Hospodaření v lesích v majetku města	<ul style="list-style-type: none"> • Zastoupení smrků a listnáčů (%) • Počet vybudovaných mokřadů a malých vodních nádrží
3)OCHRANA PŘED RIZIKY – ochrana zdraví obyvatel, majetku a krajiny před negativními účinky povodní, přívalových srážek, eroze a sucha	3.1 Zlepšování povodňové ochrany obyvatelstva	<ul style="list-style-type: none"> • Počet konkrétně realizovaných opatření (technická, přírodě blízká)
	3.2 Ochrana krajiny před účinky přívalových srážek, erozí a sucha, zvyšování ekologické stability	<ul style="list-style-type: none"> • Počet realizovaných protierozních opatření • Počet vysázených stromů (keřů) • Počet realizovaných prvků ÚSES
4)OCHRANA KLIMATU – omezení příspěvku města ke klimatické změně a zvyšování energetické účinnosti	4.1 Snižování spotřeby energie a vhodné využívání obnovitelných zdrojů energie	<ul style="list-style-type: none"> • Emise CO₂ a jejich vývoj/Snížení emisí CO₂ • Snižování spotřeby energie (GJ)
	4.2 Podpora ekologicky šetrnějších forem dopravy	<ul style="list-style-type: none"> • Počet vozů MHD s klimatizací • Počet bezemisních a ekologicky šetrných vozidel v MHD • Délka nových cyklistických tras • Počet elektromobilů
5)SYSTÉMOVÁ OPATŘENÍ – průřezová opatření pro podporu implementace adaptační strategie	5.1 Systémová opatření pro podporu implementace adaptační strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Počet vzdělávacích akcí • Počet realizovaných adaptačních opatření